

1

2

3

4

FØRSTEUTKAST TIL KOMMUNEPROGRAMMET 2011

5

VENSTRE

2 Innholdsfortegnelse

3	1 Frihet og fellesskap	3
4	1.1 Tromsø – En åpen by.....	3
5	1.2 Liberalismen	3
6	1.3 Viktige sosialliberale prinsipper	4
7	2 Tromsø – den ressurssterke kompetansebyen.....	5
8	2.1 Barnehager og SFO – en trygg oppvekst	5
9	2.2 12 prinsipper for Tromsøskolen	6
10	2.3 Universitetsbyen Tromsø	8
11	3 Et kreativt og nyskapende Tromsø	9
12	3.1 Moderne løsninger for næringsutvikling.....	9
13	3.2 Et enklere Tromsø	9
14	3.3 Konkurransetsetting.....	10
15	3.4 Økonomisk ansvarlighet.....	10
16	3.5 Redusere eiendomsskatt.....	11
17	3.6 Salg av kommunale aksjer og eiendom	11
18	4 Kultur og byutvikling	11
19	4.1 Tromsø – en levende kulturby	11
20	4.2 Samspill mellom kultur og næring	12
21	4.3 Byutvikling.....	12
22	4.4 Sosialliberal skjenkepolitikk	14
23	4.5 Barn og unge i sentrum	14
24	4.6 Idrett for alle	14
25	4.7 Tromsø kommune – mer enn bare byen.....	15
26	5 Tromsø – en moderne miljøby.....	16
27	5.1 Transportreform	16
28	5.2 Metrobuss i Tromsø	18
29	5.3 Grønne lunger	18
30	5.4 Fornybar energi.....	19
31	6 Helse- og sosialpolitikk.....	19
32	6.1 Hjerterom for de som faller utenfor	20
33	6.2 Forebygging.....	20
34	6.3 Mer til de som trenger det mest.....	20
35	6.4 Eldreomsorg tilpasset den enkelte.....	21
36	6.5 Et sterkt barnevern	23
37	7 En åpen og trygg by.....	23
38	7.1 Parlamentarisk styringsmodell.....	23
39	7.2 Stemmerett for 16-åringene	23
40	7.3 Varslervern.....	23
41	7.4 Den engasjerte borger	24
42	7.5 Kamp mot diskriminering.....	24
43	7.6 Fortsatt vennsbyer.....	24
44	7.7 En trygg by	25

1 **1 Frihet og fellesskap**

2 Venstre er et liberalt parti inspirert av den sosiale liberalismen. Å være liberal innebærer en
3 sterk tro på menneskets frihet, skaperevne, kreativitet og ansvarsfølelse

4 **1.1 Tromsø – En åpen by**

5 Venstre vil at Tromsø skal være en by som er åpen for nye impulser og er opptatt av
6 kompetanse og kunnskap. Byen skal ta vare på nærmiljøet sitt, samtidig som den tar sin del
7 av det globale ansvar for rettferdighet og miljø. Tromsøborgerene skal ha kontroll over eget
8 liv og ha mulighet til å utvikle seg selv. Moderne og nytenkende løsninger skal prege bybildet
9 og utviklingen av byen. Tromsø skal være et regionalt senter for Nord-Norge og for
10 Nordområdene.

11 **1.2 Liberalismen**

12 **Individet og fellesskapet**

13 Venstre er et liberalt parti ideologisk inspirert av den sosiale liberalismen. Å være liberal
14 innebærer en sterk tro på menneskets skaperevne, kreativitet og ansvarsfølelse. Derfor
15 setter Venstre alltid det enkelte menneske i sentrum, ikke grupper eller klasser. Alle
16 mennesker er likeverdige, men ingen er like.

17 Økt frihet gir nye muligheter for menneskelig vekst. Frihet er en forutsetning for å ta ansvar
18 for egne handlinger og hensyn til sine medmennesker. Mennesker som har frihet, har også
19 ansvar for å finne fellesskapsløsninger som tar vare på alle, også livsgrunnlaget til våre
20 etterkommere. Individets frihet må alltid balanseres opp mot individets plikter overfor
21 fellesskapet og ikke begrense andres reelle frihet.

22 **Borgeren, det offentlige og markedet**

23 Venstres kommune er ikke minimalkommunen eller formynderkommunen; Venstres
24 kommune er borgernes kommune som styres gjennom borgernes makt og deltakelse. Det er
25 ikke det offentliges oppgave å løse alle menneskets utfordringer. Det sosialliberale
26 samfunnet forutsetter en god maktbalanse mellom enkeltmennesket, frivillig sektor og
27 demokratiske fellesskapsløsninger ivaretatt av det offentlige.

1 Venstre bygger sin økonomiske politikk på markedsøkonomien. Forutsetningen for et
2 velfungerende marked er politiske og juridiske spilleregler. Å bekjempe uheldig
3 markedskonsentrasjon er avgjørende for å sikre fri og sunn konkurranse. Rettferdig handel
4 skal tilstrebes.

5 **1.3 Viktige sosialliberale prinsipper**

6 **Valgfrihet gir reell frihet**

7 Venstre vil øke individets reelle frihet. Det er den enkelte borger selv som er best i stand til å
8 definere sin måte å leve det gode liv på. Dette forutsetter valgfrihet og et samfunn med rom
9 for mangfold og forskjeller.

10 **Likeverd og like muligheter**

11 Alle mennesker har lik verdi. Derfor arbeider Venstre for likeverd og likestilling mellom
12 mennesker, uansett kjønn, etnisk eller religiøs tilhørighet. Det er ingen motsetning mellom å
13 være likeverdige og det å være forskjellige. Venstre er mer opptatt av at alle skal ha et likt
14 utgangspunkt enn at alle skal være like. Med dette skiller vi mellom ulikhet som skyldes egne
15 valg og innsats, og ulikhet som skyldes forhold utenfor individets kontroll.

16 **Nærhet og forenkling**

17 Venstre mener beslutninger må fattes nærmest mulig den det gjelder. Den sosialliberale
18 visjon om et demokratisk samfunn handler om at den enkelte har en reell
19 påvirkningsmulighet i forhold til sin hverdag og sine omgivelser. Respekten for det lokale
20 selvstyret gjennomsyrrer Venstres politikk. Åpenhet og innsyn i offentlig forvaltning er viktig
21 for at folk skal kunne se sine byråkrater og politikere i kortene, og for å hindre maktmisbruk.

22 **Nyskaping, inkludering og fremtidsoptimisme**

23 Venstre har sterk tro på enkeltmenneskers skapertrang og virkelyst. Derfor er
24 entreprenørskap og innovasjon viktig. Mennesker som tør å satse på egne ideer og evner er
25 helt sentralt for verdiskapningen. Å skape nye arbeidsplasser er avgjørende for å
26 opprettholde velferdsstaten.

27 Nyskaping forutsetter toleranse og inkludering av alle borgerne i samfunnet. Samfunnet må
28 være åpen for nye ideer og impulser. Venstre ønsker et mangfoldig og inkluderende

1 samfunn hvor forhold mellom mennesker bygger på gjensidig toleranse og respekt, der
2 borgerne både har sterke rettigheter og plikter. Kampen mot alle former for intoleranse,
3 maktmisbruk og overgrep mot enkeltindividet er viktig å føre i Tromsø, i Norge så vel som
4 ute i verden.

5 **Miljøvern og fremtidsoptimisme**

6 Sosialliberalismen ser det som selvsagt at vi tar vare på den jorden vi lever på, som er selve
7 grunnlaget for alt liv og all aktivitet. I prinsippet er det snakk om å overlate kloden i den
8 stand vi overtok den, og på den måten å ta våre etterkommere på alvor.

9 Det offentlige må være en sterk premissleverandør for en god miljøpolitikk.
10 Sosialliberalismens fokus på ansvar kommer også inn på dette feltet; nye løsninger som
11 gagnar miljøet skal belønnes mens handlinger som truer bærekraftig utvikling må tilsvarende
12 straffes.

13 Sosialliberalismen er visjonær og fremtidsoptimistisk. Forskningsutvikling, bedre teknologi og
14 en globalisert økonomi gir menneskene nye og bedre muligheter. Det er også det beste
15 grunnlaget for å løse de store miljøutfordringene vi står overfor.

16 **2 Tromsø – den ressurssterke kompetansebyen**

17 Den menneskelige kompetansen er nøkkelen for Tromsøs utvikling og for den enkeltes
18 muligheter. Tromsø skal være en foregangskommune på kvalitet innen pedagogiske
19 virksomheter. Barn som vokser opp i Tromsø kommune skal ha tilgang på skole og utdanning
20 av høy kvalitet.

21 **2.1 Barnehager og SFO – en trygg oppvekst**

22 Barns første møte med offentlige tilbud er barnehagen. Tromsø Venstre mener at å satse på
23 barna betyr å gi et tilbud med høyest mulig kvalitet. Barna våre er de vi først og fremst må ta
24 et ansvar for. Derfor er kvalitet og kvalitetssikring nøkkelord for en god barnehage.

25 **Venstre vil:**

- 26 - At barnehageutbygginger skal være gjennomtenkt og sikre uteområde og inneklime.
- 27 - Ikke godta at midlertidige løsninger blir permanente

- 1 - At SFO som foreldrene betaler for, må kvalitetssikres og gi barna et meningsfullt
- 2 tilbud. Kommunen skal lage klare retningslinjer for og finansiere et kvalitetstilbud.
- 3 - Etablere et bredt kulturtilbud innenfor SFO-tiden.
- 4 - Inntektsjustere SFO-prisene innenfor dagens satser
- 5 - At det skal være lik subsidiering av private og offentlige barnehager.
- 6 - Opprette et fleksibelt barnehagetilbud tilpasset foreldrenes hverdag. Mange foreldre
- 7 har ikke arbeidstid fra 8 til 16, de må også kunne sikres et godt tilbud.

8 **2.2 12 prinsipper for Tromsøskolen**

9 **1. Store ambisjoner**

10 Tromsø Venstre har store ambisjoner for Tromsøskolen! Tromsøskolen er grunnsteinen i
11 kompetansebyen. Tromsøs utvikling og for den enkeltes muligheter. Venstre vil sette fokus
12 på skolens muligheter og kvalitet.

13 **2. IKT i skolen**

14 Ny teknologi i skolen skaper muligheter, men også krav til nytenking rundt etiske sider. IKT-
15 løsninger i skolen foreldes raskt og IKT-planer må revurderes ofte. Tromsøskolen skal være
16 teknologivennlig og ledende i landet på implementering og bruk av ny datateknologi.

17 **3. Sats på læreren!**

18 Venstre vil satse på læreren, fordi vi mener at læreren er nøkkelen for å skape den gode
19 skolen. Læreren skal få autoritet på grunn av faglig tyngde, samt være en person som bryr
20 seg og stiller krav og setter grenser. Venstre vil styrke etterutdanningen av lærerene i
21 Tromsøskolen. Tromsø kommune er nå på god vei gjennom arbeidet med lærerløftet.

22 Tromsø Venstre går inn for at hver lærer i Tromsøskolen skal få et kompetanseår hvert 7.år
23 til etter- og videreutdanning eller å praktisere et annet yrke.

24 **4. Slipp skolen fri**

25 Tiden er nå moden for å innføre driftstyrer i trossøskolene. Etter at Tromsø kommune gikk
26 over til å være en tonivåkommune endret rektorens rolle og oppgaver seg til mer økonomisk
27 ansvar og mindre støtte fra kommunens administrasjon. Et driftstyre ville være en stor støtte
28 for skolelederen i driften av skolene og for å gi større brukermedvirkning. Et driftstyre på en

1 skole kan settes sammen på ulike måter. Vanligvis består et driftstyre av rektor,
2 representanter for de ansatte, FAU- medlemmer, elever og representanter valgt av
3 kommunestyret.

4 De ansatte vil få en større innflytelse på egen arbeidsplass. Foreldre vil få en reell mulighet til
5 i langt større grad påvirke skolens drift. Det vil også skape større involvering engasjement og
6 reel medbestemmelse fra elever og foreldre.

7 Skoler ved flere av Norges største byer har hatt skolestyrer i over ti år bl.a. Stavanger og
8 Oslo. Tromsø bør være den neste storbyen som går inn for driftstyrer i skolen.

9 **5. Vedlikehold av skoler**

10 Mange av kommunens skolebygg er dårlig vedlikeholdt, nedslitt og tidsmessig utrangert.
11 Kommunen må innføre et systematisk system for vedlikehold og oppgradering av skolebygg.
12 Skolebyggene må opp på nivå med andre kommunale bygg. For å sikre best mulig
13 ressursutnyttelse bør nye skoler bygges som OPS-prosjekter som innebærer et offentlig-
14 privat samarbeid for bygging og drift av bygg.

15 **6. Fritt skolevalg**

16 Forskjellige pedagogiske metoder forutsetter også at elevene i grunnskolen gis fritt
17 skolevalg, med lovfestet rett til å gå i egen skolekrets.

18 **7. Helhetlig gjennomgang av ressursbruken i PPT**

19 De siste årene har PPT fått tilført store ekstra ressurser for å kunne ivareta sine lovmessige
20 oppgaver. Samtidig har skolene mistet lærerårsverk pga.den økonomiske situasjonen. Dette
21 er en utvikling som er lite ønskelig. Det er derfor ønskelig å gjennomgå ressursbruken i PPT
22 og evt. vurdere om ressurser og stillinger kan overføres til skolene.

23 **8. Mentorordning for nyutdannede lærere.**

24 Nyutdannede lærere skal ha faglig oppfølging, støtte og kvalitetsmessig veiledning de tre
25 første årene som lærer i Tromsøskolen. Det er viktig at nyutdannede lærere ivaretas og får
26 en god start i yrkeskarrieren. Det bør etableres et faglig samarbeidsprosjekt med
27 lærerutdanningen ved UiT.

28 **9. Tromsø by som en ressurs i undervisningen**

1 Tromsø by må aktivt brukes i undervisningen. Historie, miljø, institusjoner, omgivelser og
2 kulturarrangementer med lokal tilknytning må brukes aktivt i undervisningen.

3 **10. Den kulturelle skolesekken**

4 For å gi skolebarn og ungdom en rikere skoledag med vekt på å oppleve, skape og lære
5 innenfor teater, billedkunst, kunsthåndverk, film og musikk er det viktig å videreføre og
6 videreutvikle den kulturelle skolesekken.

7 **11. Svømmeopplæring**

8 Svømmeopplæringen må omorganiseres. Det vil være formålstjenlig å opprette hele og
9 halve undervisningsstillinger som svømmelærere i Tromsøskolen. Hver svømmelærer vil
10 kunne ivareta svømmeundervisningen ved flere skoler. Undervisningen må legges om slik at
11 deler av undervisningen intensiveres og foregår i mindre elevgrupper. Dermed vil alle
12 elevene i barneskolen i få like mye bassengtid, og opplæring av høyere kvalitet. Man vil også
13 kunne utnytte den eksisterende bassengkapasiteten bedre.

14 **12. Lokal læreplan i fjellsikkerhet.**

15 Tromsø med sin beliggenhet med fjell på alle kanter skaper uante muligheter for friluftsliv og
16 rekreasjon. Dessverre dør det årlig flere personer i snøskred i nærområdene. Venstre ønsker
17 å sette fokus på sikker ferdsel i fjellet, hele året. Gjennom en lokal læreplan i fjellsikkerhet,
18 vil elevene i ungdomskolen kunne få en grunnleggende innføring i trygg ferdsel og spesielt
19 snøkunnskap med fokus på snøskred.

20 **2.3 Universitetsbyen Tromsø**

21 De høyere utdanningsnivåene i Tromsø utgjør en lokal, regional, nasjonal og på flere
22 områder global ressurs. Å tilrettelegge for disse sterke kompetansemiljøene er en av de
23 viktigste oppgavene for Tromsø kommune. UiT skal være en enda større ressurs for
24 kommunen og byens innbyggere. Tromsø kommune skal bli en bedre støttespiller for UiT i
25 felles kamper og lobbyering. Tromsø skal i sterkere grad skal integrere universitetet i
26 bybildet og legge til rette for at det er synlig.

27 **Venstre vil:**

28 - Videreutvikle samarbeidet med Vitensenteret i Tromsø

- 1 - Arbeide for å bedre studentenes vilkår i Tromsø gjennom studentrabatt på
- 2 kollektivtransport, generelle helsetilbud, kulturtilbud, studentbarnehager og
- 3 anskaffelse av tomter for boligbygging. Det er avgjørende for Tromsøs utvikling å
- 4 fremstå som en attraktiv studentby.
- 5 - Ha en felles markedsføringsstrategi av "Kompetansebyen Tromsø" mellom UiT og
- 6 Tromsø Kommune.

7 **3 Et kreativt og nyskapende Tromsø**

8 Tromsø skal være en motor for nyskaping og vekst for hele regionen. For å få til
9 dette fokuserer Venstre på å skape et godt næringsklima, spesielt for små og mellomstore
10 bedrifter, og for å forbedre offentlig sektor. Dette er avgjørende for å sikre flest mulig
11 arbeid, og for å sikre inntekter til å bedre velferdstilbudet.

12 **3.1 Moderne løsninger for næringsutvikling**

13 Venstre har tro på enkeltmenneskets skaperevne, og vil derfor at kommunen skal være en
14 aktiv støttespiller og tilrettelegger for grundere og bedrifter i etableringsfasen. Det er det
15 nyskapende næringslivet som skaper vekst og arbeidsplasser i byen. Venstre vil bedre
16 rammevilkårene for småbedrifter med de virkemidlene kommunen har til rådighet.
17 Kommunen må ha enkle praktiske regler tilpasset småbedrifters virkelighet.

18 **3.2 Et enklere Tromsø**

19 Tromsø kommune skal være en ryddig og forutsigbar medspiller for næringslivet i Tromsø.
20 Kommunen kan utføre sine oppgaver langt enklere og bedre enn i dag, og redusere
21 skjemaveldet både internt og overfor næringslivet og befolkningen. Det vil spare tid og
22 ergrelse samtidig som det frigjør ressurser både i næringslivet og i det offentlige som kan
23 settes inn enten til økt verdiskaping eller til å utføre flere fellesoppgaver.

24 Venstre vil gjøre det så enkelt som mulig for næringsdrivende å skaffe seg oversikt over
25 offentlige lover, regler, forskrifter og andre reguleringer. Dette vil også være til stor hjelp for
26 alle som ikke har norsk som førstespråk. Venstre vil foreslå at også Tromsø kommune setter
27 en tidsgrense for gyldigheten av alle kommunale forskrifter, en såkalt solnedgangspraksis.
28 Dersom ikke forskriften vedtas igjen innen for eksempel 10 år, faller den automatisk bort.

1 **Venstre vil:**

- 2 - Rydde opp i avgifts- og gebyrjungelen gjennom å redusere antall gebyrer og
- 3 kostnadene ved enkelte gebyrer
- 4 - Jobbe for å fjerne arbeidsgiveravgiften på lærlinger og lærekandidater, slik at det blir
- 5 enklere for lærlinger å komme i jobb.
- 6 - Gjøre flere kommunale tjenester tilgjengelige hele døgnet ved å gjøre dem
- 7 tilgjengelige på Internett.
- 8 - Innføre tidsfrister ved behandling av søknader.
- 9 - Forenkle parkeringsreglene for håndverkere.
- 10 - Senke leieprisen for leie av fortau og utendørs arealer.
- 11 - Utvide åpningstiden og bedre markedsføringen av kommunens servicekontor for
- 12 næringslivet.
- 13 - Innføre solnedgangs praksis for kommunale forskrifter.

14 **3.3 Konkurransetsetting**

15 Venstre vil gå inn for å konkurransetsette kommunal virksomhet, der dette kan bidra til å gi
16 bedre kvalitet på tjenestene. Det er viktig at borgerne får frihet til selv å velge hvilket tilbud
17 de vil benytte seg av. Samtidig vil Venstre være en garantist for at alle borgere får et
18 kvalitetssikret tilbud. I en kommune med økonomiske problemer vil også reduisering av
19 utgifter være viktig for byen. Konkurransetsetting skjerper tjenesteleverandørene og dermed
20 kvaliteten og prisen på varene og tjenestene som leveres. Uavhengig av om
21 tjenesteleverandøren er privat eller offentlig, må tjenestene kvalitetssikres. Dette må være
22 kommunens ansvar. Venstre vil ikke konkurransetsette virksomhet som innebærer utøvelse
23 av offentlig myndighet.

24 **3.4 Økonomisk ansvarlighet**

25 Venstre vil sikre byen økonomisk handlefrihet både på kort og lang sikt. Venstre er opptatt
26 av konsekvensene offentlig overforbruk får for individet. Stadig høyere skattøre og
27 renteøkninger slår usosialt ut og begrenser individuell frihet. Vi vil prioritere god
28 budsjettstyring, nedbetaling av lån og høy kommunal egenfinansiering ved investeringer.

1 **3.5 Redusere eiendomsskatt**

2 Venstre ser på en bolig først og fremst som et hjem, ikke et skatteobjekt. Venstre er derfor
3 for en gradvis utfasing av eiendomsskatten. Det er også et problem for næringslivet i Tromsø
4 dersom dagens høye eiendomsskatt blir videreført. Dette blir da i en særskatt på
5 verdiskapning i Tromsø, som konkurrerende bedrifter i mange andre byer ikke har. Venstre
6 vil arbeide for å redusere eiendomsskatten og fjerne den innen neste valgperiode er over.

7 **3.6 Salg av kommunale aksjer og eiendom**

8 Tromsø kommune sitter med unødvendige aksjeposter i flere selskap og med store
9 eiendommer. Venstre ønsker derfor å selge ut flere av disse aksjepostene for å få forbedre
10 økonomien til kommunen. Inntektene av salget bør gå til å redusere gjeldsbyrden i Tromsø
11 eller å finansiere nødvendige investeringer.

12 **4 Kultur og byutvikling**

13 Kulturell virksomhet gir byens innbyggere opplevelser, mangfold og livskvalitet og skaper
14 økonomiske verdier for lokalsamfunnet.

15 **4.1 Tromsø – en levende kulturby**

16 Tromsø har et kulturliv i utvikling, både i innhold og bredde. Det har stor betydning for
17 innbyggernes opplevelser, livskvalitet og muligheter for utvikling. Venstre satser på kultur
18 som ett av de viktigste virkemiddelene for å gjøre Tromsø til en enda bedre og mer attraktiv
19 by, der trivsel, opplevelser og livskvalitet står i sentrum.

20 **Venstre vil:**

- 21 - Utvikle Tromsø videre som en ledende kulturby som profilerer seg gjennom mange
- 22 kulturelle uttrykk, arenaer og festivaler.
- 23 - Gi kulturpolitikken høyere prioritet og større handlingsrom
- 24 - Sikre bibliotekenes økonomi, øke innkjøpene og ha lengre åpningstider
- 25 - Legge bedre til rette for profesjonelle frigrupper
- 26 - At kommunene skal stå ved det offentliges forpliktelser når det gjelder innkjøp av
- 27 kunst for utsmykking av bygg.

- 1 - Støtte og tilrettelegge for lokale festivaler og sikre festivalene gode og forutsigbare
- 2 rammevilkår
- 3 - Arbeide for å fremme høy kvalitet innen arkitektur og design i byens rom.
- 4 - Være en garantist for økning i bevilgninger til kulturlivet.
- 5 - Arbeide for at Kulturhuset kan ha en bærekraftig økonomi.

6 **4.2 Samspill mellom kultur og næring**

7 Det er et stort økonomisk potensiale i kulturbasert næring, Kultursektoren er den
8 næringssektoren som vokser mest. Tromsø trenger, i tillegg til bredde og mangfold, også å
9 profilere seg sterkere på områder der kultur- og næringsvirksomhet kan spille sammen for å
10 løfte frem byen internasjonalt. Slike områder kan være design, film, arkitektur og
11 byutvikling.

12 **Venstre vil:**

- 13 - At kulturpolitiske prioriteringer skal veie tyngre i arbeidet med byens utvikling.
- 14 - Ta initiativ til et målrettet samarbeid mellom kultursektoren og næringslivet for å
- 15 styrke den internasjonale satsningen

16 **4.3 Byutvikling**

17 Tromsø vokser, og opplever press på mange områder. Samtidig flyttes tyngdepunktene innen
18 handel, transport, boliger og arbeidsplasser. Både nye bydeler og enkeltprosjekter utfordrer
19 det historiske sentrums innhold og preg. Venstre mener det er veldig viktig å prioritere en
20 overordnet byutvikling i Tromsø, for å ivareta balansen mellom fortid, nåtid og fremtid.
21 Sentrum skal både opprettholde sine viktige historiske kvaliteter, og være et vitalt sentrum
22 for handel, opplevelser, kultur og reiseliv. Det er derfor viktig å se bydelene i sammenheng,
23 så de kan supplere, avlaste og styrke hverandre. En bedre funksjonfordeling og
24 transportmessig sammenbinding kan gi en tiltrengt økning av byområdet, gjennom bruk av
25 Sentrums randsoner og utvikling langs Stakkevollveien, på Langnes og i deler av Tromsdalen.
26 Sentrums historiske kvaliteter er et unikt fortrinn for denne bydelen. Sentrum skal fremdeles
27 være kommunens viktigste møteplass, og et vitalt Sentrum skal fremme bruk og vedlikehold
28 av den historiske bygningsmassen. Det er viktig å oppnå gode uterom som er attraktive for
29 alle grupper av innbyggere hele året, det gjelder gater, parker, torg og sjøfronten både i

1 Sentrum og i bydelene. Venstre kommer fortsatt til å arbeide for kvalitet og helhet i
2 byutviklingen, og for et langsiktig planperspektiv.

3 **Venstre vil:**

- 4 - Arbeide for utvikling av Tromsøs sentrums sjøfront: en sammenhengende
5 havnepromenade fra Skansen til Hålogaland Teater og Telegrafbukta. samt et
6 sammenhengende gangstrøk i ved utvikling av ny bygningsmasse langs sjøen fra
7 Breivika til Skansen.
- 8 - Arbeide for bedre tilgang til sjøen i Tromsdalen, som på sikt kan danne et grønt,
9 sammenhengende rekreasjonsstrøk fra Gammelgård til Tomasjordnes.
- 10 - Vil bygge et gratis og åpent trådløst nettverk i hele Tromsø sentrum, gjerne i
11 samarbeid med universitet og næringsliv.
- 12 - Arbeide for at Tromsø Sentrum bevarer sine unike historiske kvaliteter og samtidig er
13 attraktiv for næringsliv, kultur og reiseliv.
- 14 - Fortsatt gi høy prioritet til den estetiske siden ved Tromsøs bygningsmasse. Det
15 gjelder krav til bygningenes arkitektoniske uttrykk, høyder, skilt, reklame, belysning
16 og materialvalg.
- 17 - Ha et kritisk blikk på omdanning og forfall i den historiske bygningsmassen.
- 18 - Støtte initiativer som fremmer Tromsøs "gamleby" ved Skansen.
- 19 - At kunstnere i større grad samarbeider med arkitekter og byplanlegger om utforming
20 av ny bebyggelse, oppgradering av plasser, gater, offentlige bygg osv.
- 21 - At bygninger og områder arkitektonisk utformes slik at de blir gode møteplasser til
22 alle årstider.
- 23 - Utvikle et lyskulturprogram for lyssetting av offentlige rom, fasader, og veier.
- 24 - Utvikle byens parker i samarbeid med lokale sponsorer og byens botaniske miljø.
- 25 - Utvikle den bilfrie gågata fra Grandhjørnet til Nordbyen
- 26 - Bygge ut parkeringsanlegget i tunnelen. Øke parkeringskapasiteten og samtidig
27 begrense overflateparkeringen i sentrum.
- 28 - Arbeide for at utviklingen langs Stakkevollveien mellom Sentrum og Breivika danner
29 en sammenhengende bystruktur. med gode bofohold, attraktive næringsarealer,
30 gode kollektivtilbud og uterom.

1 **4.4 Sosialliberal skjenkepolitikk**

2 Venstre mener at individet er ansvarlig for sine egne handlinger. Kommunens ansvar er å
3 skaffe en fornuftig og helhetlig skjenkepolitikk som innbyggerne forstår og kan akseptere.
4 Venstre baserer sin skjenkepolitikk på prinsippet om at det skal være enkelt å få
5 skjenkebevilgninger, men også enkelt å miste den hvis bevilgningshaver begår alvorlige
6 brudd på skjenkeloven.

7 **Venstre vil:**

- 8 - Gi mulighet til kaféer og utesteder til å skjenke til lovens maksimum, også på
- 9 hverdager
- 10 - Gi rom for ny skjenkebevilgninger til alkohol klasse 3
- 11 - Arbeide for prøveprosjekt med uteservering i Storgata fra Strandskillet til Fiskergata i
- 12 sommermånedene.

13 **4.5 Barn og unge i sentrum**

14 Tromsø er en av byene i Norge med yngst befolkning. Det skal merkes i byens utforming,
15 aktiviteter og politiske liv. Venstre ønsker at barn og ungdom i større grad skal være med å
16 påvirke utviklingen av Tromsø.

17 **Venstre vil:**

- 18 - Arbeide for flere fritidsaktiviteter for barn og ungdom i nærmiljøene.
- 19 - Støtte det frivillige arbeidet og barn og unges egne initiativ, med fysisk tilrettelegging
- 20 av rimelige lokaler og opparbeiding av utearealer.
- 21 - Sikre at lokale og partinøytrale ungdomsråd får innflytelse på utforming av nærmiljø
- 22 og lokale aktiviteter.
- 23 - Årlig arrangement av "Barnas Kommunestyre", der reelle avgjørelser blir tatt
- 24 - At barn og unge skal få informasjon om kommunale planer og beslutninger, og få
- 25 mulighet til å delta aktivt og påvirke egne oppvekstvilkår.

26 **4.6 Idrett for alle**

27 Hele Tromsøs befolkning skal ha mulighet til å delta i idrett og friluftsliv. Dette gjelder også
28 for dem som ikke er med i den organiserte idretten. Alle må ha mulighet til å drive aktivitet

1 på egne vilkår og selv bestemme hvilken form og innhold aktivitetene skal ha. Tromsø ligger i
2 dag etter i utviklingen av idrettsanlegg, her trengs et løft!

3 **Venstre vil:**

- 4 - Støtte etableringen av en flerbrukshall for volleyball, håndball og basketball.
- 5 - Prioritere bygging og vedlikehold av idrettsanlegg for breddeidrett.
- 6 - At bruk av idrettshaller skal være gratis for skoler og barnehager på dagtid.
- 7 - At bruk av idrettshaller skal være gratis i helgene for barne- og ungdomsidretten, hvis
8 det er ledig kapasitet
- 9 - Utvikle turstinettet i Tromsømarka med separate skiløyper og helårs
10 gang/sykkelveier, samt bedre krysninger av veier med bruer/underganger.
- 11 - Gjøre Tromsø til foregangskommune for "snarveiprosjekter" mellom bydelene.
- 12 - Oppgradere turstier for mer bruk, og slik spare naturen for øvrig.
- 13 - Etablere et kombinert badeland og treningsbasseng
- 14 - Tilrettelegge for lavterskeltilbud også for brukere med funksjonshemming
- 15 - At kommunen tilrettelegger for private aktører å realisere et nytt alpinanlegg og
16 brettпарк i Håkøybotn i forståelse med de lokale grunneierne
- 17 - Fremme utvikling av nærmiljøanlegg for aktivitet i bydelene: nye kunstgressbaner og
18 ballbinger
- 19 - Utvikle Tromsøs potensiale som viktig vintersportsby, for fastboend og tilreisende.
- 20 - Støtte viktige breddeidrettsarrangementer i byen.

21 **4.7 Tromsø kommune – mer enn bare byen**

22 Tromsø kommune består av mer enn bare det sentrale byområdet. For Venstre er det viktig
23 å sikre lokaldemokratiet. Vi vil derfor gi utviklingslag og bydelsråd en brukbar økonomi.
24 Høringsuttalelser fra utviklingslag og bydelsråd må vektlegges. Tromsø er en vidstrakt
25 kommune med et særpreget, lite sentrum og et stort distrikt. Det er viktig at Tromsø tar vare
26 på og utvikler sitt distrikt, både for dem som bor der og for dem som ønsker å flytte til eller
27 drive næringsvirksomhet i distriktene.

28 **Venstre vil:**

- 1 - Gjøre enklest mulig både å få fradelt tomt og få byggetillatelse. Det må ikke være slik
- 2 at det kreves reguleringsplan for å få utparsellert 3-4 tomter.
- 3 - Være et "Ja-parti" og det skal være viktige argumenter for å si nei til fradeling av
- 4 tomter.
- 5 - Prioritere bygging av gang- og sykkelstier i tettbygde strøk i distriktene

6 **5 Tromsø – en moderne miljøby**

7 Venstre vil gjøre det komfortabelt å være miljøvennlig. Å ta vare på naturen; jord, luft, vann
8 og det biologiske mangfoldet, er avgjørende for vår eksistens og har verdi i seg selv. Venstres
9 mål er et samfunn uten forurensning, der ressursene forvaltes til beste for oss som lever nå
10 – og for framtidige generasjoner. Venstre vil gjøre Tromsø til et miljøpolitisk bysamfunn; vi
11 skal utvikle og bruke miljøteknologi og finne løsninger som også andre kan benytte.

12 En slik omstilling er krevende, men gir nye muligheter. I en verden hvor miljøproblemene blir
13 tydeligere, vil de miljøvennlige samfunnene bli morgendagens vinnere. Det viktigste
14 generelle miljøvirkemiddelet Venstre vil ta i bruk, er å gjennomføre en transportreform hvor
15 det blir dyrere å kjøre bil, men bedre og billigere å reise miljøvennlig, om det gjelder
16 kollektivtrafikanter, syklistene eller fotgjengere.

17 Å ta steget fra dagens samfunn basert på fossil energi over til et lavutslippssamfunn fundert
18 på en grønn markedsøkonomi er Venstres viktigste ærend i norsk politikk. Derfor har vi lokalt
19 kjempet gjennom den nye transportreformen basert på en klimastrategi. På nasjonalt nivå vil
20 Venstre gjennomføre store løfter. Vi ønsker et skatteskifte fra rød til grønn skatt. Vi vil øke
21 grønne skatter og avgifter, men bruke alle inntektene på å senke den røde skatten på arbeid.
22 Det vil si at de som ønsker å leve miljøvennlig tjener på Venstres politikk.

23 **5.1 Transportreform**

24 Venstre har i forrige kommuneperiode tatt initiativ og fått vedtatt første del av en større
25 transportreform i Tromsø. Det blir dyrere å kjøre bil, men betydelig billigere og bedre å reise
26 miljøvennlig. De som bruker transportsystemet vil også merke at det blir slutt på hullete
27 veier, som vi dessverre har altfor mange av i kommunen vår. Det vil bli bygget flere titalls
28 kilometer med nye gang- og sykkelveier og frekvensen på byens busser vil gå opp.

1 For videre vekst og utvikling er vi også avhengige av at nye kunnskapsbedrifter og flere
2 hoder finner byen attraktiv. TromsøLiving-prosjektet som omhandlet attraktivitet til Tromsø-
3 regionen viste at 75% av de spurte var misfornøyd med gang- og sykkelveiene og 45% var
4 misfornøyd med kollektivtilbudet. På samme måte som det er viktig med et rikt kulturtilbud
5 og et variert opplevelsestilbud, er det viktig med et attraktivt transportsystem for bedrifter
6 og enkeltpersoner som ønsker å skape verdier. Det som kjennetegner kunnskapsbedrifter er
7 at de har høy mobilitet og muligheter til å flytte hvor som helst i verden. Her konkurrer ikke
8 Tromsø hovedsaklig mot nabobyene, men ofte mot andre byer i Norge, Europa eller verden
9 for øvrig.

10 Det er helt avgjørende for Tromsø at transportreformen gjennomføres i løpet av neste
11 kommunestyreperiode. Da vil Tromsø også få betydelig statlig støtte til gjennomføringen av
12 reformen.

13 **Venstre vil:**

- 14 - Gjennomføre en transportreform basert på økt brukerbetaling
- 15 - Redusere prisen for månedskort på kollektivtrafikk til 500 kr
- 16 - Jobbe for en minimums 50 prosent økning av antall avganger med kollektivtrafikk
- 17 - Sikre at minimum 20 prosent av inntektene fra brukerbetalingen går til bedre
18 vedlikehold av veibanen i Tromsø.
- 19 - Legge til rette for el-biler og andre biler som kan gå på miljøvennlig drivstoff som
20 hydrogen eller biodrivstoff.
- 21 - At alle biler som brukes av det offentlige bruker nullutslippsteknologi, slik som
22 biodrivstoff, elektrisitet eller hydrogen innen 2015.
- 23 - Gi biler som går på bioetanol mulighet til å kjøre på strekninger som i dag er reservert
24 for kollektivtrafikk og frita dem fra Tromsøavgiften.
- 25 - At alle busstopp skal ha busskur med tavler som viser sanntidsinformasjon.
- 26 - At Tromsø kommune skal overta ansvaret for kollektivtrafikken fra Troms
27 fylkeskommune
- 28 - Være positiv til en utredning av Tindtunellen
- 29 - Være positiv til utredning av en ny Kvaløyforbindelse, som må gjennomføres med
30 felles finansiering av Troms Fylke, Tromsø Kommune, Staten og brukerfinansiering.

- 1 - Vurdere å innføre piggdekkavgift dersom andelen av piggfrie dekk ikke går opp.
- 2 Eventuelle inntekter skal utelukkende gå til bedre vedlikehold av veinettet.
- 3 - Innføre salting på det kommunale hovedveinettet

4 **5.2 Metrobuss i Tromsø**

5 Venstre er et nytenkende og visjonært parti. Derfor ønsker vi å utrede ideen om "Metro-

6 buss Tromsø"; -mer moderne løsninger enn dagens matriell og rutesystem, som ikke har

7 fulgt med i byens utvikling de siste 10 år. Metro-buss strekninger har høy frekvens og

8 kapasitet, egne filer og moderne, effektive terminalløsninger med sanntidsinformasjon.

9 Norske byer som har innført et slikt system har hatt stor økning av bussbruken og flere

10 fornøyde reisende. Det skal være den nye stammen i kollektivtransporten, i et omlagt og

11 radikalt bedre busstilbud. For miljøet og næringslivet vil miljøvennlig kollektivtransport være

12 et langt steg fremover. Utredninger har vist at 4 slike ruter kan dekke store deler vil kunne

13 være premisslegger for byutvikling i Tromsø. Et slikt prosjekt representerer en utvikling av

14 Tromsø som står i samsvar med Venstres miljøpolitiske mål, både gjennom å redusere

15 behovet for transport, og gjennom å utvikle en bystruktur som er mindre energikrevende.

16 Denne type prosjekt må finansieres gjennom statlige midler. Det vil være et mål ved et slikt

17 prosjekt at den elektriske krafta som erstatter diesel, skal være lokalprodusert, miljøvennlig

18 kraft, for eksempel vindkraft.

19 **5.3 Grønne lunger**

20 Venstre mener at noe av det viktigste i Tromsø er å bevare byens grønne lunger og et

21 turløypenett på Tromsøya. Dette er også viktig for transport og folkehelse at Tromsømarka

22 settes i stand til å tåle mer bruk.

23 **Tromsø Venstre vil:**

- 24 - Jobbe for å utvikle grøntdraget på øya gjennom turløyper med snarveieprosjekt for
- 25 gående og skiløpere.
- 26 - -Stemme mot alle forslag som bidrar til å forringe eller begrense Tromsømarka.
- 27 - Arbeide for bedre forhold for kryssing av veier, der disse møter løypene i
- 28 Tromsømarka, gjennom bruer eller underganger, så løypenettet er ubrutt.

1 - Arbeide for bedre tilgang til sjøen i Tromsdalen, som på sikt kan danne et grønt,
2 sammenhengende rekreasjonsstrøk fra Gammelgård til Tomasjordnes.

3 Venstre ønsker å utvikle en større opparbeidet park i området på oversiden
4 Telegrafbukta/Tromsø Museum. En opparbeidet park vil bety et bedre rekreasjonstilbud for
5 flere mennesker i Tromsø, og vil være tiltrengt etter hvert som befolkningen øker.
6 Utbyggingene Bjerkakerstranda-Strandkanten og Fagereng vil i tiden frem mot 2015
7 innebære et hundretalls nye leiligheter som alle ligger i gangavstand til Telegrafbukta.
8 Venstre ønsker å sikre flest mulig innbyggere et så godt som mulig rekreasjonstilbud, også i
9 form av parker. En slik utvikling vil være et bidrag til dette.

10 **5.4 Fornybar energi**

11 Venstre er bekymret over mangel på den nasjonale satsningen på fornybar energi. Venstre
12 vil at Tromsø skal produsere nok energi til gjøre Tromsø uavhengig av ikke-fornybar energi.
13 Vi vil bruke kommunens eierinteresser i Troms Kraft for økt satsning på bølgekraft og
14 tidevannskraft. Venstre er i positiv til økt vindkraftproduksjon i Tromsø kommune, og vil
15 støtte forslaget til utbygging på Kvitfjell.

16 Venstre vil gjennomføre økte ENØK-tiltak i kommunen for å spare strøm. All oljefyring i
17 kommunal sektor skal erstattes. Venstre vil også påse at større utbygginger skjer med stor
18 bevissthet rundt energibruk.

19 Venstre er positiv utbygging av nye mikro- og småkraftverk i kommunen.

20 **Venstre vil:**

- 21 - Arbeide for at det utvikles mer fornybar energi i Tromsø og i Nord-Norge
- 22 - Fjerne all oljefyring i kommunale bygg
- 23 - Redusere kommunale gebyrer for nye miljøvennlige hus
- 24 - Redusere kommunale gebyrer for miljøriktige tiltak og investeringer

25 **6 Helse- og sosialpolitikk**

26 Venstre vil gi mer til de som trenger det mest, fremfor å smøre tynt ut over alle. I et
27 sosialliberalt samfunn er det viktig med hjerterom for de som faller utenfor det store

1 fellesskapet. Det er et økende forventningsgap mellom krav fra innbyggerne og tilbudet fra
2 det offentlige. Venstre vil jobbe for å minske dette forventningsgapet gjennom en helhetlig
3 gjennomgang av det offentlige tjenestetilbudet.

4 **6.1 Hjerterom for de som faller utenfor**

5 Sosialpolitikken må gå bort fra moraliseringen ovenfor de svakeste og gjøre dem til offer,
6 men istedenfor behandle dem som likeverdige mennesker og gjenreise deres verdighet.

7 **Venstre vil:**

- 8 - Gjennomføre en ressursanalyse av det offentlige tjenestetilbudet for å sikre at man
9 bruker ressursene på en mest mulig effektiv måte og at de i størst mulig grad
10 kommer brukerne til gode.

11 **6.2 Forebygging**

12 Det er viktig å drive med forebygging i alle aldersgrupper, både i et samfunnsøkonomisk,
13 helsemessig og etisk perspektiv. Dette handler om å sikre mennesker uavhengighet og
14 kontroll over egen situasjon i alle livsfaser. Dette har med verdighet å gjøre. Kommunen må
15 bidra til at enkeltmennesker er i stand til å ta vare på sin egen helse på en best mulig måte,
16 lengst mulig.

17 Tromsø har en unik mulighet til å ha en sunn folkehelse gjennom en god byutviklingspolitikk
18 og en enestående natur.

19 **Venstre vil:**

- 20 - Styrke kommunens ansvar for å informere og tilrettelegge ovenfor at
21 enkeltmennesker skal kunne ta ansvar for egen helse.
- 22 - At Tromsø Kommune tar i bruk det beste av Safe Community- prinsippene som
23 mange andre norske kommuner har gode erfaringer med.

24 **6.3 Mer til de som trenger det mest**

25 Sosialt ansvar handler først og fremst om å hjelpe de medmenneskene som sliter mest i
26 hverdagen I Tromsø handler dette hovedsaklig om å hjelpe mennesker som sliter med rus-

1 og psykiatriproblemer, noe som ofte opptrer i sammenheng. Venstre anerkjenner at
2 rusmisbruk må betraktes som en sykdom og vil skifte fokus fra straff til forebygging og
3 behandling. Dette handler om å skape verdige liv for rusmisbrukerne, og deres nærmeste.

4 Helt grunnleggende for Venstres ruspolitikk er å skifte fokus fra moralisering over folks
5 handlinger til å redde liv og helse. Derfor vil Venstre blant annet se på en ordning for
6 sprøyterom som etter erfaringer fra Oslo har bidratt til å redusere antall overdosedødsfall og
7 ført til en betydelig helseforbedring blant rusmisbrukerne.

8 **Venstre vil:**

- 9 - I samarbeid med offentlige og frivillige aktører sikre at rusmisbrukere og deres
10 pårørende har et godt omsorgstilbud tilpasset den enkeltes behov
- 11 - Etablere flere behandlingsplasser og bedre ettervernstilbud for rusmisbrukere. Ingen
12 som ønsker avrusing skal måtte stå lenge på venteliste!
- 13 - Utvikle en ordning med sprøyterom
- 14 - Sikre at alle får en individuell tiltaksplan og god oppfølging.
- 15 - Etablere et bedre tilpasset boligtilbud for alle brukere av Tromsøs kommunale
16 boliger, og bygge flere kommunale boliger gjennom stiftelsen Kommunale Boliger

17 **6.4 Eldreomsorg tilpasset den enkelte**

18 Mange eldre er ved god helse, og det er bra, men mange trenger hjelp og en utstrakt hånd
19 fra storsamfunnet. Tromsø Venstre ønsker en god eldreomsorg hvor kvalitet er det viktigste
20 kriterium. Venstre vil ta et oppgjør med den rådende helsepolitikken som handler om at alle
21 tilbud må være levert av det offentlige. I stedet for vil Venstre at det offentlige skal ta ansvar
22 for finansiering og kvalitetssikring, men i større grad samarbeide med alle gode krefter i
23 samfunnet, som frivillige organisasjoner og private helsebedrifter. Det viktigste må være at
24 alle som har behov for hjelp for et best mulig tilbud, ikke hvem som leverer tjenestene.

25 En god omsorgstjeneste må bygge på en fornuftig balanse mellom institusjonsbaserte
26 tjenester og en oppsøkende og nærmiljøbasert omsorg. Eldre som har behov for heldøgns
27 pleie og omsorg skal føle seg trygg på at tilbudet finnes. Alle som trenger hjelp i hverdagen
28 må få nødvendig bistand når de trenger det. Det gjelder så vel hjemmetjenester som plass i
29 sykehjem eller omsorgsbolig.

1 Mange eldre har behov for hjelp, men ikke nødvendigvis en institusjonsplass. Eldre og deres
2 pårørende må få frihet til å velge tilbud som er tilpasset den enkeltes ønsker og behov. Vi vil
3 arbeide for at mulighetene for å kunne velge er til stede.

4 **Venstre vil:**

- 5 - At utbygging av området Tromsøysund Sykehjem/Otium ferdigstilles i løpet av neste
6 kommunestyreperiode
- 7 - Skape et mer variert tilbud innen eldreomsorgen, gjerne med private tilbud som
8 supplement. Brukerne må i langt større grad få mulighet til å bestemme innholdet i
9 tjenestene de får fra det offentlige. I tillegg til å sikre gode sykehjemsplasser, må det
10 etableres alders-/seniorhjem og flere omsorgsboliger for de som trenger et mindre
11 pleieintensivt tilbud.
- 12 - Eldresentre og frivillighetssentraler er viktige møtepunkt for mange eldre og bidrar til
13 atspredelse og god helse. Slike møteplasser må styrkes.
- 14 - Vurdere etablering av en helsestasjon for eldre
- 15 - Ha lavere terskel for å kunne få hjemmetjenester og dermed sikre forebyggende
16 tilbud for eldre som trenger hjelp slik at de kan bo i eget hjem så lenge som mulig
- 17 - Sikre fritt sykehjemvalg, slik at den enkelte selv kan velge hvilket tilbud som passer
18 best. For at valget skal bli reelt, må det etableres flere sykehjemsplasser i både privat
19 og offentlig regi.
- 20 - Ha økt bemanning og bedre medisinsk-faglig tilsyn ved sykehjemmene.
- 21 - Opprette en sykehjemsplass-avdeling (intermediæravdeling) ved Sør-Tromsøya
22 sykehjem, målgruppen er pasienter som er utskrevet fra sykehus, men som fortsatt
23 har et omfattende pleiebehov.
- 24 - Innføre en omsorgsgaranti for å kvalitetssikre eldreomsorgen og sikre den enkeltes
25 rettigheter.
- 26 - Kommunen skal være ansvarlig for å stille krav til kvaliteten på tjenestene som tilbys
27 og sikre finansiering, men for Venstre er det mindre viktig hvem som leverer
28 tjenesten.
- 29 - Sikre rekrutteringen til omsorgsyirket.

1 **6.5 Et sterkt barnevern**

2 Alle barn har rett til en trygg oppvekst. Barnevernet må sikres bemanning og økonomi slik at
3 vanskeligstilte barn kan få nødvendig støtte og hjelp uten lang ventetid.

4 **7 En åpen og trygg by**

5 For Venstre er åpenhet og toleranse nøkkelverdier. Toleranse ovenfor at mennesker er
6 forskjellig er viktig for å gi hvert enkelt menneske frihet til å søke det gode liv. Åpenhet rundt
7 demokratiske prosesser er viktig for å sikre borgeren innsyn i styringen av byen.

8 **7.1 Parlamentarisk styringsmodell**

9 Venstre innførte parlamentarisme som styringsmodell for Norge i 1884. I 2011 er det på tide
10 at de samme prinsippene brukes for styring av Tromsø. I en parlamentarisk styringsmodell
11 erstattes byråkrater med politikere i den utøvende delen av kommunen. De som leder den
12 utøvende delen må nå stå til ansvar for den lovgivende delen av kommunen, det vil si de
13 folkevalgte representantene i kommunestyret.

14 I en kompleks og stor organisasjon som Tromsø kommune trenger man at også de øverste
15 lederne av kommunen står til ansvar ovenfor innbyggerne. I en parlamentarisk
16 styringsmodell vil de øverste lederne ha et helt annet ansvar enn i en formannskapsmodell.
17 Dette vil igjen kunne føre til bedre styring og en klar ansvarsfordeling i kommunen. Hvis det
18 innføres parlamentarisme i Tromsø er man helt avhengig av et system som gir gode
19 arbeidsvilkår for opposisjonen.

20 **7.2 Stemmerett for 16-åringer**

21 Venstre ønsker at Tromsø skal bli forsøksby for 16-årig stemmerett. 16-åringer kan komme i
22 fengsel, betale skatt og få barn, men de kan ikke bestemme hvordan de vil ha sitt eget
23 lokalsamfunn. 16-årig stemmerett vil også bety økt politisk engasjement og entusiasme, det
24 er bra for lokaldemokratiet.

25 **7.3 Varslervern**

26 Venstre vil sikre varslernes rettigheter. Det skal være en rett for kommunalt ansatte å
27 åpent kunne si i fra om kritikkverdige forhold i kommunen. Spesielt i offentlig sektor er det
28 viktig å understreke at de ansatte jobber for byens borgere, ikke den politiske ledelsen.

1 **7.4 Den engasjerte borger**

2 Frivillige organisasjoner og engasjerte borgere gjør Tromsø til en god by å bo i. Den frivillige
3 sektor er en uavhengig del av samfunnet og gjør livet til menneskene rikere. For Venstre har
4 frivillige organisasjoner en enorm egenverdi og som det er avgjørende at gis rom til å utfolde
5 seg i samfunnet. Mangfold og bredde er viktig for trivselen til byens innbyggere.

6 **Venstre vil:**

- 7 - Sikre gode rammevilkår for organisasjonslivet, og utvikle samarbeidet mellom
8 organisasjonene og kommunen.

9 **7.5 Kamp mot diskriminering**

10 Retten til å delta på alle samfunnsarenaer må gjelde alle, uavhengig av etnisitet, kjønn,
11 seksuell orientering eller nedsatt funksjonsevne. Styrket kamp mot diskriminering er
12 nødvendig for å sikre mangfoldet og respekten for at mennesker har ulike mål, drømmer og
13 visjoner for hva som er det gode liv for dem. Tromsø har med sin geografiske plassering et
14 ansvar for å inkludere samiske perspektiver og rettigheter.

15 **Venstre vil:**

- 16 - At kommunen og bydeler må gå foran for å sikre like jobbmuligheter uansett etnisk
17 bakgrunn. Offentlige arbeidsplasser skal i alle sektorer gjenspeile befolkningens
18 sammensetning.
- 19 - Universitetet og høyskoler må inkluderes i arbeidet med å sikre en bredere
20 rekruttering til politiet, læreryrket og andre yrker der innvandre er
21 underrepresentert.
- 22 - Samarbeidet med frivillige organisasjoner som driver flerkulturelt arbeid må styrkes.
- 23 - Utsteder som diskriminerer gjestene sine skal umiddelbart miste skjenkebevillingen.
- 24 - Det bør etableres en internasjonal møteplass for nye og gamle Tromsøborgere.

25 **7.6 Fortsatt vennskapsbyer**

26 Venstre støtter folk-til-folk initiativet og vil jobbe for mer samarbeid mellom Tromsø og
27 Tromsøs vennskapsbyer. Venstre er positiv til at Gaza er Tromsøs vennskapsby og også til en
28 eventuell israelsk vennskapsby.

1 **7.7 En trygg by**

2 Ingen skal føle seg utrygg i Tromsø. Kriminalitet må forebygges og bekjempes. Trygghet
3 betyr imidlertid også frihet fra overvåkning og en styrking av personvernet.

4 **Venstre vil:**

- 5 - Rette en spesiell innsats mot vold i nære relasjoner, gjennom styrkning av
6 Krisesentret
- 7 - Sikre et bedre oppfølgingstilbud til voldsrammede.
- 8 - Fjerne alle ulovlige overvåkningskameraer, og skjerpe kravene for tildeling av
9 tillatelser.
- 10 - Utarbeide et oversiktskart og en grundig kartlegging over alle overvåkningskameraer i
11 byen.
- 12 - Styrke datasikkerheten i Tromsø kommune.